

ІНТЕГРАЦІЯ СФЕРИ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ І НАВЧАННЯ У ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ПРОСТОРИ В СВІТЛІ СТРАТЕГІЇ ЄС «ЄВРОПА 2020»

Постановка проблеми. Дослідження та вивчення процесів інтеграції сфери професійної освіти і навчання у європейському просторі в світлі Стратегії ЄС «Європа 2020» є цінним джерелом здійснення модернізації сфери професійно-технічної освіти в Україні в контексті європейської інтеграції. Курс України на євроінтеграцію зумовлює соціальний запит на розбудову нової системи підготовки професійних кадрів – висококваліфікованих, мобільних, відповідальних тощо. На це спрямовуються державні дії щодо розбудови сучасної нормативно-правової бази у сфері освіти, а саме: Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012-2021 р.р., Державна цільова програма розвитку професійно-технічної освіти на 2011-2015 р.р., новий Закон Про вищу освіту України (2014 р.), Закону Про освіту (2015 р.), Закон України Про професійний розвиток працівників (2012), Проект Закону України Про професійну освіту, Постанова Кабінету Міністрів України від 15 травня 2013 р. № 340 про Порядок підтвердження результатів неформального професійного навчання осіб за робітничими професіями тощо. Тому, така сукупність зовнішніх та внутрішніх чинників соціально-економічного розвитку України в умовах глобалізації, стрімкого науково-технологічного прогресу та техніко-технологічних змін у різних галузях народного господарства зумовлюють дослідження досвіду становлення системи підготовки професійних кадрів в країнах Євросоюзу.

Останні дослідження та публікації. Аналіз наукової літератури показує, що палітра доробків вітчизняних науковців, які працюють над різними аспектами професійної освіти і навчання в зарубіжжі, досить різнопланова. Її характеризують дослідження Н. Абашкіної, Н. Авшенюк, Н. Бідюк,

Т. Десятова, Л. Локшиної, Л. Лук'янової, Н. Ничкало, О. Огієнко, Н. Пазюра, Л. Пуховська, О. Щербак та ін. Праці провідних європейських вчених відображають проблеми розвитку професійно-кваліфікаційних систем, стандартизації, реформування сфери професійної освіти і навчання в країнах Європейського Союзу, а саме: С. Алле, Р. Аліксандер, П. Бродфуд, Е. Вольф, М. Ерот, М. Коулз, Б. Мансфілд, М. Маурер, Д. Раффі, Х. Рольф, М. Томлінсон, Х. Шмідт, М. Янг та ін.

Метою даної **статті** є аналіз політики в сфері професійної освіти і навчання в країнах ЄС і розкриття ініціатив та інструментів європейської освітньої інтеграції в світлі стратегії «Європа 2020».

Україна переживає нелегкі часи і знаходиться в стані постійних змін і реформ у всіх сферах суспільного, політичного та економічного життя країни. Вибравши європейський вектор напрямку розвитку держави слід враховувати тенденції ЄС, які на даний момент спрямовані на реалізацію спільних кроків у досягненні спільної мети. Такою метою є вихід країн ЄС з кризи сильнішими та перетворення ЄС на розумну, стійку і всеохоплюючу економіку з високим рівнем зайнятості, продуктивності та соціальної згуртованості і вона визначена в Стратегії ЄС «Європа 2020». Стратегія також визначає основний пріоритет розвитку соціальної ринкової економіки Європи 21-ого століття у зростанні, яке як і економіка має бути розумним, сталим й всеохоплюючим. Зайнятість населення, розвиток науково-дослідної діяльності, кліматичні зміни та енергетика, освіта й подолання бідності є ключовими цілями для ЄС на сучасному етапі розвитку. Зауважимо, що дані цілі є вимірюваними і мають чітко визначені показники досягнень [2].

В Стратегії неодноразово наголошено, що лише за умови спільного одночасного руху країни-учасники ЄС зможуть досягнути запланованих результатів. Для забезпечення одночасовості просування, проведення необхідних заходів, розроблення та впровадження відповідних механізмів та інструментів Стратегія передбачила трирівневий вимір розвитку подій: загальноєвропейський (визначений та описаний в Стратегії), національний (в якості інструкцій, програм, рекомендацій тощо) й міжнародний (підтримка

сусідніх держав та країн-кандидатів у проведенні реформ з метою наближення їх до спільного розуміння та бачення пріоритетів сьогодення та побудова стратегічних відносин з країнами, що розвиваються). Для забезпечення всеосяжності та результативності заходів у всіх трьох вимірах Європейська Комісія висуває сім провідних ініціатив, а саме: «Інноваційний Союз», «Молодь у русі», «Програма в області цифрових технологій для Європи», «Європа з ефективним використанням ресурсів», «Промислова політика в епоху глобалізації», «Програма для нових умінь та робочих місць» та «Європейська платформа проти бідності». Отже, проаналізувавши зміст ініціатив виявляємо, що три з семи ініціатив направлені на розвиток сфер освіти й навчання (через підвищення ефективності систем освіти, розвиток навичок протягом життя, забезпечення мобільності трудових ресурсів, модернізація ринків праці тощо), досліджень та інновацій (перетворення інноваційних ідей на продукти та послуги).

Увагу також привертає визначення поняття «розумне зростання», що означає посилення ролі знань та інновацій як ключових факторів для майбутнього зростання, що вимагає: підвищення якості освіти, покращення результатів дослідницької роботи, заохочення передачі знань та інновацій в рамках ЄС (максимальне використання ІКТ), забезпечення перетворення інноваційних ідей у нові продукти та послуги (зростання та створення якісних робочих місць, вирішення європейських і світових соціальних проблем), розвиток навичок підприємницької діяльності у населення, залучення фінансових ресурсів та зосередження уваги на потребах клієнтів та ринкових можливостях.

Отже, наразі сфери професійної освіти і навчання, досліджень та інновацій мають високу пріоритетність у розвитку та розбудові політики ЄС на відміну від початкових етапів об'єднання європейських країн та створення Європейського союзу. Тоді перше місце в сфері політики посідали питання економічної інтеграції. Так стаття 128 Угоди ЄС від 1957 року передбачала досить обмежений вплив на національні «лінії поведінки» країн в сфері освіти [18, с. 25-27] та вже в 1963 році Рада Європи прийняла перше рішення у

визначенні основ впровадження спільної політики в сфері професійного навчання [5]. Наступним кроком було погодження першої програми дій спрямованої на покращення можливостей в сфері освіти і навчання для громадян країн-членів ЄС та країн, що не входять до його складу [5]. Метою Програми було покращення співпраці та процесів координації між різними національними системами освіти. Основними пунктами було визначено базові спільні курси політики в сфері освіти, які були чинними аж до підписання Маастирської Угоди (англ. Maastricht Treaty) [18, с. 22, 144] де сфера освіти вже була визначена провідною. Так в 1991 році було затверджено меморандуми в сфері вищої/університетської, професійної освіти й дистанційного навчання [18, с. 158]. Отже, лише в 1992 році Угода закріпила освітню політику в статтях 149 та 150 Угоди Європейського Союзу заклавши в такий спосіб офіційну, легальну основу в сферах загальної та професійної освіти [12]. В той же час були розширені й права Європейського Парламенту щодо прийняття рішень, що встановило норми процесу прийняття спільних рішень в сфері освіти і навчання. Вже в 1995 році Європейська Комісія (англ. European Commission, далі аббр. ЄК від англ. аббр. ЕС) узагальнила принципи освіти дорослих в Білій Книзі «Підготовка та навчання: в напрямку до суспільства, що навчається» [18, с. 157, 160-162] та оголосила 1996 рік Роком освіти впродовж життя, в такий спосіб сприяючи офіційному визнанню Європейської освітньої політики (далі ЄОП).

З започаткування Лісабонського процесу (англ Lisbon Process) ЄОП набула визначної важливості [18, с. 28-33]. Метою Лісабонської Стратегії (англ Lisbon-Strategy), затвердженої президентами країн-членів ЄС в 2000 році, було визначено розвиток ЄС в якості конкурентоспроможної, динамічної, заснованої на знаннях світової економіки, спроможної до постійного економічного зросту з більшою кількістю кращих професій та вищим рівнем соціальної цілісності. Втілення в життя такої мети було заплановано до 2010 року, а способи й шляхи досягнення її цілей в освіті детально викладені у звіті від 2001 року "Чіткі майбутні цілі систем освіти і навчання". В 2002 році Міністерства освіти країн-членів ЄС та ЄК погодили Робочу програму на 10 років, впровадження якої

мало відбуватись за допомогою інструменту "Відкритий метод координації" (англ. Open method of coordination, далі аббр. ВМК від англ. аббр. ОМС).

ВМК по суті став новою рамкою співпраці між країнами ЄС особливо з питань що виходять за межі компетенцій Європейського законодавства де національні нормативно-правові документи могли бути співвіднесені з певними спільними цілями. Завдяки такому внутріурядовому методу [18, с. 54] країни-члени ЄС оцінювали одна одну (в умовах взаємного тиску) так як роль ЄК є досить обмеженою щодо питань моніторингу, а в основному базується на:

спільному визначенні та означенні цілей (затверджується Радою);

спільному визначенні інструментів вимірювання (статистика, індикатори, інструкції);

співставному аналізі окремих показників, наприклад втілення та обмін кращими практиками (моніторинг проводить ЄК).

Основним інструментом ВМК було залучення прийомів так званого "м'якого закону", котрі поєднують країни ЄС на різних рівнях проте ніколи не набувають форми директив, розпорядчих документів або ж рішень. В той же час в контексті Лісабонської стратегії через ВМК від країн ЄС вимагається розробляти національні плани реформ та направляти їх в Комісію хоча це й було виключено статтею 149 абзац 4 про працевлаштування населення груп ризику (англ. Employment of vulnerable groups, оф. аббр. EVG), через який ЄС гармонізує офіційні розпорядчі документи в сфері освіти.

Таким чином були впроваджені перші кроки у сприянні співпраці країн та обміну кращими практиками для підсилення та розвитку національних політик, тобто досягнення офіційної адаптація через ВМК шляхом взаємного проникнення національних систем.

В процесі впровадження Відкритого методу координації було запроваджено й систему знань навчання впродовж життя для створення можливостей до обміну позитивними практиками та сприяти реалізації заходів взаємного навчання в секторі освіти і навчання (модернізація вищої освіти, вчителювання та тренерство в ПОН, доступ та соціальне залучення до системи навчання впродовж життя, ІКТ, визнання результатів навчання, навчання дорослих, професійної орієнтації) [3; 15; 16]. Вже на період 2009-2011 років були визначені цілі в сфері стратегій навчання впродовж життя та Європейській рамці кваліфікацій: «...завершити процес впровадження стратегій навчання впродовж життя надаючи особливої уваги оцінюванню неформального та інформального навчання та наставництва...пов'язати всі національні системи кваліфікацій в ЄРК до 2010 року та підтримати використання підходу

основаного на результатах навчання для процедур розроблення стандартів та кваліфікацій, перенесення/зарахування кредитів, затвердження освітніх програм та програм забезпечення якості...підвищувати модернізацію програми дій для вищої освіти (включаючи освітні програми) та рамку забезпечення якості для ПОН, розвивати якість надання освітніх послуг, включаючи питання штатної комплектації, в секторі навчання дорослих».

Сценарій реалізації Лісабонської стратегії мав такий перебіг і послідовність подій: прийняття плану дій щодо розвитку мобільності й умінь (Ніцца, грудень 2000 р.) та Рекомендацій Європейського парламенту і Ради (червень 2001 р.); затвердження Доповіді «Конкретні завдання для систем професійної освіти і навчання майбутнього» (березень 2001 р.) та проведення Конференції в Брюгге (жовтень 2001 р.), спрямованої на ініціацію процесу співробітництва у сфері професійної освіти і підготовки тощо. В подальшому ці ініціативи набули конкретної форми в Копенгагенській Декларації – стартовому документі, який започаткував так званий «Копенгагенський процес» у листопаді 2002 році [1, с. 33].

Лісабонську Стратегію переглянули в 2005 році і в результаті значення освіти і навчання для майбутнього було вже чітко означеним та закріпленим. В березні 2005 року Європейська Рада продовжує підкреслювати важливість розвитку людського капіталу, як головного надбання Європи, та закликає до впровадження навчання впродовж життя в якості обов'язкового досягнення Лісабонських цілей [18, с. 206-208].

12 травня 2009 року Рада ЄС прийняла нову Стратегічну рамку європейської співпраці в сфері освіти і навчання (англ. Strategic framework for European co-operation in education and training) до 2020 року [4].

Головною метою Стратегічної рамки є підтримка систем професійної освіти і навчання країн ЄС для забезпечення особистісної, соціальної, професійної самореалізації усіх громадян; сталого процвітання економіки та зайнятості населення з одночасним становленням демократичних цінностей, соціальної єдності, активної соціальної відповідальності та міжкультурного діалогу. Рамка заснована на ключових пріоритетах, а саме: реалізація на практиці навчання впродовж життя та мобільності; покращення якості та ефективності освіти і навчання; підвищення рівності і справедливості, соціальної єдності та активної громадянської

відповідальності; покращення/ підвищення креативності та інновацій, включаючи учнівство.

Далі Рада ЄС встановила п'ять цільових орієнтирів які використовуються для вимірювання прогресу в системах освіти навчання на рівні ЄС до 2010 року:

- ✓ середній рівень осіб що завчасно покидають школу має бути не вищим ніж 10%;*
- ✓ загальна кількість випускників з математики, наук та технологій має бути підвищена щонайменше на 15% в той час як гендерний дисбаланс з цих предметів має бути знижений;*
- ✓ 85% осіб що досягли 22 років повинні мати вищу (повну) середню освіту;*
- ✓ частка 15-річних осіб з низькими навичками читання має бути знижена щонайменше на 20%;*
- ✓ середня зайнятість дорослого населення в системі навчання впродовж життя має бути підвищена щонайменше на 12,5%.*

Особливе значення для Європейської політики в сфері освіти має і Болонська Декларація [17] (англ. Bologna Declaration), підписана в 1999 році Міністерствами освіти 29 європейських країн, що включають 45 регіонів водночас. Декларація була націлена на встановлення Європейського університетського простору до 2010 року та покращення світової конкурентоспроможності Європи як «місця для освіти». Розвиток системи всеохоплюючих та порівнюваних сертифікатів через введення дворівневих дипломів університетів (бакалавр/магістр) та Європейської системи кредитів (ЄСК-модель), пріоритетність розвитку мобільності та європейської співпраці були закладені в основу Декларації.

Система професійної освіти і навчання добре враховує й підходи Відкритого європейського простору до навчання впродовж життя. То ж основні лінії процесу розширеної європейської співпраці були визначені в Копенгагенській декларації в листопаді 2002 року [6] та закладені в її мету, а саме: вдосконалення прозорості кваліфікацій та компетенцій європейських працівників/кваліфікованих робітників разом з одночасним забезпеченням добровільних мінімальних стандартів якості в професійній освіті і навчанні тощо. В той же час були призначені й Комісіонери в сфері освіти, культури і молоді та багатомовності (мультилінгвізму) [19].

В процесі розвитку європейської політики в сфері освіти були створені й інституції та запроваджені ініціативи й програми на підтримку процесів досягнення цілей ЄС, а саме:

Європейський центр розвитку професійної освіти (англ. European center for the development of vocational training оф. аббр. Cedefop / 1975р., Салоніки/Греція) [18, с. 94]. Завдання Центру полягає в зборі інформації, обробці й аналізі систем професійної освіти та споріднених політик, досліджень і практик. По суті Центр просуває та розвиває ідею навчання впродовж життя в країнах ЄС [9].

Мережа Еввідіка [13] (англ. Eurydice від грец. Εὐρυδική, Eurydikē /1980р.) – інформаційна мережа для збору, аналізу та розповсюдження інформації та публікацій, пов'язаних з освітніми системами. Національні інформаційні агенції збирають інформацію, приймають участь у її аналізі та забезпечують розподіл результатів у мережі для цільових груп на національному рівні [18, с. 79-80].

Європейська освітня фундація (англ. European Training Foundation, оф. аббр. ETF/1990р., Турин/Італія) [11] – робить внесок у розвиток систем освіти і навчання країн-партнерів ЄС. Місією фундації є допомога країнам на етапі переходу та розвитку, укріпити їх потенціал людського ресурсу через реформи в системах освіти, навчання та ринку праці в контексті зовнішньої політики ЄС [18, с. 127-129].

Виконавча агенція з питань культури, освіти та аудіовізуалізації (англ. Education, Audiovisual and Culture Executive Agency, оф. аббр. EACEA) була заснована в 2005 році для виконання програм та діяльності у сферах загальної та професійної освіти, активного громадянства, молоді, аудіовізуальних засобів та культури [7]. Агенція несе відповідальність за більшість аспектів управління програмами, наприклад формулювання закликів до співробітництва, відбір проектів, підписання проектних контрактів, управління фінансами, контроль проектів (проміжна, підсумкова звітність), спілкування/комунікація з організаціями, які фінансує, та здійснення контролю на місцях.

Європейська агенція з питань спеціальних потреб та інклюзивної освіти (англ. European Agency for Special Needs and Inclusive Education) є незалежною та самоуправлінською організацією, яка була започаткована в 1996 році та її Секретаріат розташований в м. Оденс/Данія та в європейському контактному офісі в м. Брюссель/Бельгія [8]. Агенція має підтримку Міністерств освіти країн ЄС в якості платформи співпраці з питань особливих потреб в сфері освіти. Агенцію також підтримують Європейські Інституції (Комісія й Парламент) як одну з шести активних організацій в сфері освіти і навчання в рамках програми Жан-Моне (англ. Jean Monnet Programme [18, с. 134-135])

Європейська мережа шкіл (European Schoolnetт оф. аббр. EUN/1997р., Брюссель/Бельгія) – неприбутковий консорціум 28 міністерств освіти в Європі [10]. Мережа провадить більшість порталів європейської освіти для викладання, навчання та співпраці та прокладає шлях у реалізації змін в шкільній освіті і навчання через використання нових технологій. Досягнення цілей здійснюється через проекти, конкуренцію, діяльність/заходи, комунікацію та обмін інформацією на рівнях шкільної освіти шляхом використання інноваційних технологій. Мережа знаходиться на перехресті національних та регіональних освітніх мереж, забезпечуючи синергію між об'єднаннями вчителів, учнів, розробників, дослідників та осіб, створюють закони. Робота мережі організована в трьох напрямках пов'язуючи їх з основною ціллю підтримки ефективності використання ІКТ та європейського виміру в освіті: шкільна мережа та послуги; побудова знань та обмін політиками щодо ІКТ, обмін практиками, можливостями для взаємодії та змістом.

Для сфери професійної освіти і навчання Європи надзвичайно визначним став і 2010 р., адже 9 липня 2010 р. Європейська Комісія прийняла документ «Нова рушійна сила європейської співпраці у сфері професійної освіти та навчання для підтримки стратегії «Європа 2020» (більш детальна інформація на початку статті), а 7 грудня 2010 р. в Брюгге було прийнято Комюніке, яке закликає до посилення співробітництва в сфері професійної освіти і навчання на 2011–2020 рр. [1, с. 34] для повноцінної реалізації стратегії «Європа 2020». В

Комюніке наголошується, що саме сфера професійної освіти і навчання сприяє підтримці стабільного зростання, пропагуванню рівності й соціальної згуртованості та активної громадянської позиції. Наступним кроком стала трансформація програми ЄС з питань інтеграція людей з особливим потребами на ринок праці [18, с. 189] (така програма діяла в ЄС з 1995 року) у фінансовий інструмент створення Союзу Інновацій фінансування досліджень та інновацій, відомою, вже й на українському просторі, як програма ЄС Горизонт 2020 (англ. Horizon 2020) [14] з фінансування досліджень та інновацій. Дана програма є передовою ініціативою на даному етапі реалізації Стратегії та спрямована на забезпечення глобальної конкурентоспроможності Європи. Зараз ми є свідками та учасниками залучення України до програми «Горизонт 2020» до якої наразі активно залучено й Україну, що є свідченням реалізації заявлених планів ЄС (програма «Європа 202») на міжнародному рівні.

Висновок. Таким чином, сфера професійної освіти і навчання зазнавала постійних змін та трансформацій для набуття того статусу який вона має в політиці ЄС на даний час через взаємопов'язані та взаємопроникні процеси інтеграції. Рушійними чинниками пошуку шляхів порозуміння та спільного бачення процесів, що відбуваються, можна вважати глобалізаційні (в світі) та інтеграційні (в країнах ЄС) процеси і розвиток інформаційно-комунікаційних технологій. Необхідно наголосити, що останній чинник сприяв значному прискоренню темпу й підходів досягнення поставлених цілей та виконання відповідних їм завдань.

Підтвердженням змін, що відбуваються в Україні є Стратегія «Україна 2020: стратегія національної модернізації». Підвищення технологічного рівня вітчизняних підприємств, підтримка досягнутого рівня зайнятості населення та сприяння розширенню сфери застосування праці економічно активного населення визначено серед важливих завдань Стратегії. Та, за висновками вітчизняних дослідників, Стратегії бракує конкретизації тактики створення нових робочих місць, а саме: регіони та галузі, джерела інвестицій, потреби для створення, якісні параметри створюваних робочих місць тощо. Тому вітчизняні вчені наголошують на необхідності розроблення положень щодо забезпечення

продуктивної зайнятості населення шляхом створення нових робочих місць для доповнення Стратегії та підкреслюють, що можливими механізмами стимулювання процесів реалізації Стратегії є взаємодія держави і бізнесу, запровадження інноваційних систем управління персоналом підприємств [20, с. 22].

Література:

1. Л. П. Пуховська Професійні стандарти і кваліфікації в країнах з високорозвинутою економікою / Л. П. Пуховська, А. О. Ворначев, С. В. Мельник, Ю. І. Кравець; за наук. Ред.: Л. П. Пуховської. – К.: «НВП Поліграфсервіс», 2014р. – 176 с.
2. Повідомлення Комісії Європа 2020 Стратегія для розумного, сталого та всеохоплюючого зростання
https://www.google.ru/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=7&cad=rja&uact=8&ved=0CE0QFjAGahUKEwju457SjOfHAhUDJh4KHhYhXAAE&url=http%3A%2F%2Fold.minjust.gov.ua%2Ffile%2F31493&usg=AFQjCNEzFPMIDzuPc2r7tNK8_QPzIBkkzw
3. COREPER REPORT 8747/09 EDUC 64 SOC 249 COMPET 205 [Електронний ресурс].– Режим доступу : <http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?l=EN&f=ST%208986%202009%20INIT>
4. Council Conclusions on a strategic framework for European cooperation in education and training ("ET 2020") community [Електронний ресурс].– Режим доступу : http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/educ/107622.pdf
5. Council Decision of 2 April 1963 laying down general principles for implementing a common vocational training policy [Електронний ресурс].– Режим доступу : <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31963D0266:EN:HTML>
6. Declaration of the European Ministers of Vocational Education and Training, and the European Commission, convened in Copenhagen on 29 and 30 November 2002, on enhanced European cooperation in vocational education and training "The Copenhagen Declaration" [Електронний ресурс].– Режим доступу : http://ec.europa.eu/education/policy/vocational-policy/doc/copenhagen-declaration_en.pdf
7. Education, Audiovisual and Culture Executive Agency [Електронний ресурс].– Режим доступу : <http://eacea.ec.europa.eu/>
8. The European Agency for Special Needs and Inclusive Education [Електронний ресурс].– Режим доступу : <https://www.european-agency.org/about-us/contact-us>
9. European center for the development of vocational training [Електронний ресурс].– Режим доступу : <http://www.cedefop.europa.eu/>
10. European Schoolnet [Електронний ресурс].– Режим доступу : <http://www.eun.org/>
11. European Training Foundation [Електронний ресурс].– Режим доступу : <http://www.etf.europa.eu/web.nsf/pages/home>
12. European Union Consolidated version of the Treaty on European Union and of the Treaty establishing the European community [Електронний ресурс].– Режим доступу : <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2006:321E:0001:0331:EN:PDF>
13. Eurydice [Електронний ресурс].– Режим доступу : https://webgate.ec.europa.eu/fpfis/mwikis/eurydice/index.php/Main_Page
14. HORIZON 2020 The EU Framework Programme for Research and Innovation [Електронний ресурс].– Режим доступу : <http://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en/what-horizon-2020>
15. Recommendation of the European Parliament and of the other Council on the establishment of a European Credit System for Vocational Education and Training (ECVET) [Електронний ресурс].– Режим доступу : <http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?l=EN&f=ST%203747%202008%20INIT>
16. RECOMMENDATION OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL on the establishment of a European Quality Assurance Reference Framework for Vocational Education and Training [Електронний ресурс].– Режим доступу : <http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?l=EN&f=ST%203746%202008%20INIT>
17. The Bologna Declaration of 19 June 1999 [Електронний ресурс].– Режим доступу : http://www.ond.vlaanderen.be/hogeronderwijs/bologna/documents/mdc/bologna_declaration1.pdf
18. The history of European cooperation in education and training Europe in the making — an example Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities 2006 — 330 p. [Електронний ресурс].– Режим доступу : http://biblioteka-krk.ibe.edu.pl/opac_css/doc_num.php?explnum_id=301

19. The members of the Barroso Commission (2010-2014) [Електронний ресурс].– Режим доступу : http://ec.europa.eu/archives/commission_2004-2009/index_en.htm

20. професійне навчання кваліфікованих робітників в умовах високотехнологічного виробництва: теорія і практика [монографія] / авт. Кол.: В. О. Радкевич, В. М. Аніщенко, Н. В. Кулалаєва, Г. І. Лук'яненко, А. М. Михайличенко, В. Є. Скульська ; за наук. Ред. В. О. Радкевич. – К.: ТОВ «НВП Поліграфсервіс», 2014. – 251 с.

Леу С. О. Інтеграція сфери професійної освіти і навчання у європейському просторі в світлі Стратегії ЄС «Європа 2020»

Анотація. У статті аналізуються політики в сфері професійної освіти і навчання в країнах Європейського Союзу в світлі Стратегії ЄС «Європа 2020». Розкриваються ініціативи та інструменти європейської освітньої інтеграції для реалізації мети та завдань Стратегії ЄС. Приділена певна увага процесам модернізації сфери професійно-технічної освіти в Україні в контексті європейської інтеграції.

Леу С. А. Интеграция области профессионального образования и обучения в европейском пространстве в свете Стратегии ЕС «Европа 2020»

Аннотация. В статье анализируются политики в области профессионального образования и обучения в странах Европейского Союза в свете Стратегии ЕС «Европа 2020». Раскрываются инициативы и инструменты европейской образовательной интеграции для реализации цели и заданий Стратегии ЕС. Определенное внимание уделено модернизации области профессионального образования и обучения в Украине в контексте европейской интеграции.

S. Leu. Integration of vocational education and training in the European context within the meaning of the EU Strategy “Europe 2020”

Abstract. VET policies in the EU countries within the meaning of the EU Strategy “Europe 2020” are analysed in the article. The incentives and tools of European educational integration to realise the aims and tasks of the EU Strategy are represented. The attention is also paid to the modernization of VET field of Ukraine in the context of European integration.